

prima instanță: V. Gîrleanu
instanța de apel: N. Craiu, A. Doga, A. Nogai

dosarul nr. 2ra-1897/15

ÎNCHEIERE

23 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Valentina Clevadî
Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Sergiu Efros,
reprezentat de avocatul Aureliu Scorțescu împotriva Companiei Internaționale de
Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de
asigurare și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015 prin care a
fost respinsă cererea de apel depusă de Compania Internațională de Asigurări
„Asito” Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani,
mun. Chișinău din 14 noiembrie 2014, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 08 noiembrie 2011, Sergiu Efros, reprezentat de avocatul Aureliu
Scorțescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva CIA „Asito” SA cu
privire la încasarea despăgubirii de asigurare și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că exercita dreptul de folosință a
automobilului de model Peugeot (F) 206SW cu nr. de înregistrare COY 297, în
baza procurii eliberate de către proprietarul automobilului, Ruslan Burlea.

Susține că la 15 decembrie 2010, a încheiat cu CIA „Asito” SA un contract
de asigurare facultativă „CASCO”, obiectul asigurării fiind autovehiculul de model
Peugeot (F) 206SW cu nr. de înregistrare COY 297. Prima de asigurare în baza
acestui contract constituie 3048,00 lei, care a fost achitată necondiționat societății
integral la momentul semnării contractului.

Menționează că în urma semnării contractului și achitării primei de
asigurare, la 28 decembrie 2010, CIA „Asito” SA a emis polița de asigurare pe
numele reclamantului, care avea calitatea de asigurat.

Relatează că la 06 ianuarie 2011, a avut loc un accident rutier, în urma căruia
a fost deteriorat autovehiculul asigurat. Asiguratul a înștiința poliția despre

producerea accidentului, fiind înregistrată comunicarea despre producerea accidentului de către colaboratorii poliției rutiere, a fost întocmit un material al accidentului rutier înregistrat cu nr. 132 din 06 ianuarie 2011.

Indică că la materialul accidentului rutier au fost anexate actele care confirmă producerea accidentului rutier. Motivul producerii accidentului a fost deraparea pe o porțiune de drum public, unde era ghețuș. Spre intersecția prin care urma să se deplaseze autovehiculul asigurat veneau copiii cu săniile, iar în cazul în care autovehiculul își continua circulația spre intersecție, inevitabil urma tamponarea cu copiii de pe sănii.

Afirmă că pentru a evita acest impact, a virat și a tamponat un pilon de înaltă tensiune și bordura de pe marginea drumului.

Invocă prevederile art. 583 alin. (1) Cod civil, care stabilește că obligația pecuniară se exprimă în monedă națională. Părțile pot conveni asupra unor obligații pecuniare în valută străină în măsura în care acest lucru nu este interzis prin lege, iar art. 585 Cod civil, prevede că în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Face referire reclamantul și la conținutul art. 619 Cod civil, care prevede că obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobândă de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Menționează că potrivit art. 16 Legea privind protecția consumatorilor, prestatorul (executantul) este obligat să asigure prestarea serviciului (executarea lucrării) în termenele și condițiile stabilite în reglementările specifice în domeniu sau stipulate în contractul de prestare a serviciului (executare a lucrării), iar art. 27 stabilește că în cazul încălcării termenelor stabilite, conform art. 16, de începere și finalizare a prestării serviciului (executării lucrării) sau termenelor noi fixate de consumator, prestatorul (executantul) achită consumatorului pentru fiecare zi (oră, dacă termenul a fost stabilit în ore) depășită o penalitate în mărime de 10% din prețul serviciului (lucrării). Plata penalităților și repararea prejudiciului nu exonerează vânzătorul, prestatorul (executantul) de îndeplinirea obligațiilor ce îi revin față de consumator.

Indică prevederile art. 1315 alin. (1) lit. b) Cod civil, care statuează că asigurătorul este obligat să efectueze plata, la apariția dreptului asiguratului sau al beneficiarului asigurării de a încasa suma asigurată sau despăgubirea de asigurare, în termenul stabilit în condițiile de asigurare. Obligația asigurătorului de a plăti suma asigurată sau despăgubirea de asigurare apare la producerea cazului asigurat, fapt care a fost constatat că s-a produs.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 166, 167 CPC, art. 583, 585, 619 alin. (1), art. 1315 alin. (1) lit. b) Cod Civil, art 15, 16, 27 Legea privind protecția consumatorilor.

Solicită încasarea despăgubirii de asigurare, dobânda conform ratei de refinanțare în temeiul art. 585 Cod civil, dobânda de întârziere conform art. 619

Cod civil, penalitatea stabilită prin alin. (2) art. 27 Legii privind protecția consumatorilor, repararea prejudiciului moral în mărime de 500000 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de concretizare a cerințelor, Sergiu Efros, reprezentat de avocatul Aureliu Scorțescu a solicitat încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 31672 lei, penalitatea în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere din suma datoriei pentru o perioadă de 6 luni până la data depunerii cererii în sumă de 5700,96 lei, dobânda de întârziere conform art. 585 și art. 619 alin. (2) Cod civil, repararea prejudiciului moral în mărime de 500000 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 14 noiembrie 2014 a fost admisă parțial acțiunea, încasată de la CIA „Asito” SA în beneficiul lui Sergiu Efros despăgubirea de asigurare în mărime de 31672 lei, dobânda de întârziere în mărime de 15656,38 lei, penalitatea în mărime de 5700,96 lei, cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei.

A fost respinsă pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 500000 lei, ca fiind neîntemeiată, încasat de la CIA „Asito” SA taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 1740,88 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2015 a fost respinsă cererea de apel depusă de CIA „Asito” SA și menținută hotărârea primei instanțe.

La 01 iunie 2015, CIA „Asito” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că între companie și Sergiu Efros a fost încheiat un contract de asigurare facultativă a autovehiculelor CASCO asupra autovehiculului Peugeot 206W cu n/î COY 297, valabil pe perioada 22 decembrie 2010 - 11 noiembrie 2011.

Menționează că conform pct. 1.1 din contractul menționat, acesta a fost încheiat în conformitate cu prevederile Legii cu privire la asigurări și Condițiilor speciale de asigurare a autovehiculelor „CASCO”, puse în aplicare de asigurător.

Invocă că instanțele motivează hotărârile în temeiul prevederilor Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, deși circumstanțele speței nu pot fi aplicabile Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Susține că decizia adoptată prin care Compania a refuzat plata despăgubirii de asigurare a fost întemeiată pe prevederile Condițiilor speciale de asigurare a autovehiculelor „CASCO” și contractului de asigurare facultativă a autovehiculelor CASCO, potrivit cărora asigurarea nu cuprinde daunele determinate de fraudă asiguratului sau utilizatorului.

Relatează că la 10 ianuarie 2011, Ion Botezatu conducătorul autovehiculului Peugeot 206W cu n/î COY 297, a anunțat CIA „ASITO” SA despre faptul că la

06 ianuarie 2011 în rezultatul accidentului rutier autovehiculul asigurat a fost deteriorat.

În aceeași zi, inginerul expert al Companiei în prezența lui Ion Botezatu a perfectat procesul - verbal de constatare a pagubelor, iar în rezultatul examinării autovehiculului menționat și a fotografiilor de la locul accidentului a fost stabilit că deteriorările constatate nu corespund circumstanțelor accidentului nominalizat.

Afirmă că conform pct. 5.3 al contractului CASCO, asigurătorul are dreptul să refuze plata despăgubirii, dacă nu a putut determina cauza producerii evenimentului asigurat și întinderea pagubei.

Remarcă că instanța de apel nu luat în considerație faptul că schița accidentului rutier a fost întocmită în temeiul art. 13 Regulamentul Circulației Rutiere, din explicațiile conducătorului Ion Botezatu, fără ieșirea agentului constatat la fața locului și nu poate incontestabil să confirme legătura cauzală dintre cele menționate de conducătorul auto, circumstanțele accidentului și deteriorările autovehiculului.

Faptul că agentul constatat nu a ieșit la fața locului, confirmă cele invocate de expertul Ministerului Afacerilor Interne, precum că pe schița accidentului rutier lipsesc dimensiunile părții carosabile și distanțele parcurse, pe schița accidentului rutier nu sunt indicate urmele de frânare - derapare ale automobilului până la impactul cu obstacolul, nu este clar cine a întocmit schița accidentului rutier.

Invocă că instanțele de judecată nu au aplicat prevederile Legii cu privire la asigurări și Condițiilor speciale de asigurare a autovehiculelor „CASCO”.

Menționează că instanțele referindu-se la reglementările art. 619 Cod civil au ignorat prevederile art. 617 Cod civil, potrivit cărora debitorul se consideră în întârziere numai după punerea în întârziere prin expedierea de către creditor a unei avertizări scrise (somației).

Mai mult, obiectul litigiului constă în cuantumul despăgubirii de asigurare, care nu era cunoscut la momentul depunerii cererii de chemare în judecată și a fost stabilit după efectuarea expertizei în cadrul examinării dosarului în prima instanță, prin hotărâre judecătorească.

Mai notează că pentru curgerea de drept a dobânzilor de întârziere, potrivit pct. 15 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 24 decembrie 2010 privind aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează modalitățile de reparare a prejudiciului cauzat prin întârziere sau executare necorespunzătoare a obligațiilor pecuniare, cu excepția celor izvorâte din contractul de credit bancar sau împrumut, se cer a fi îndeplinite următoarele condiții: obligația debitorului să constea în plata unei sume de bani, să fie lichidă și exigibilă.

Astfel, punerea în întârziere a debitorului urmează a fi calculată din momentul apariției obligației de executare, în situația prezentă prin hotărârea judecătorească din momentul devenirii acesteia definitive și irevocabile.

Consideră că prevederile art. 619 Cod civil, nu pot fi aplicate în speță, deoarece Compania nu a fost pusă în întârziere potrivit condițiilor art. 617 Cod

civil, mai apoi obligația de despăgubire de asigurare nu era lichidă, deoarece cuantumul sumei a fost stabilit numai în instanța de judecată.

Afirmă că dobânda de întârziere prevăzută de art. 619 Cod civil, reprezintă o sancțiune și o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare, iar art. 6 alin. (6) Legea cu privire la asigurări, care este lege specială în domeniul asigurărilor, prevede sancțiuni pentru neexecutarea obligațiilor de achitare a despăgubirii de asigurare și anume că asigurătorul va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma despăgubirii.

Susține că instanțele de judecată au aplicat atât prevederile art. 6 alin. (6) Legea cu privire la asigurări, cât și prevederile art. 619 Cod civil, iar aplicarea de către instanțele de judecată a prevederilor ambelor articole pune Compania în obligația de a răspunde dublu pentru una și aceeași încălcare.

Indică și faptul că instanța de apel, contrar prevederilor art. 94 CPC și Legii taxei de stat a menținut hotărârea primei instanțe în partea ce tine de încasarea în folosul statului a taxei de stat în mărime de 1740,88, or, taxa de stat se determină în funcție de valoarea acțiunii, iar în cazul admiterii parțiale a acțiunii, cheltuielile se compensează proporțional părții admise.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 30 martie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 197), careva date despre recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 01 iunie 2015 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Galina Stratulat